

Atvirojo kodo programos

Visuomeninė organizacija

„Atviras kodas Lietuvai“

Tomas Jonušas

Romena Puikytė

Vilniaus apskrities viršininko administracija

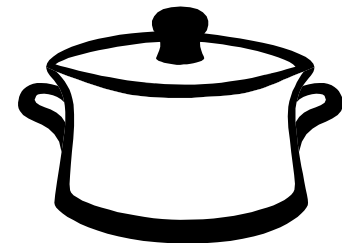
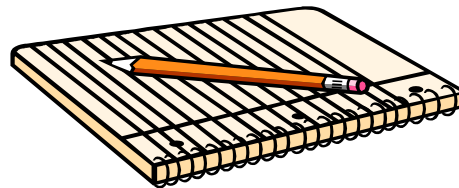
2003 m. gruodžio 1 d., Vilnius

Turinys:

- Atviro kodo programos – dažniausiai užduodami klausimai
- Atviras kodas ir ES
- Kokios programos naudojamos biuro darbams kasdien?
- Atviro kodo leidiniai Lietuvoje
- AKL ir kas yra nuveikta Lietuvoje

Iš kur kilo sąvoka “Atviro kodo programos”?

- Kiekviena programa turi du pavidalus:
 - **išeities tekstas** (kodas) - programos pirminis pavidalas, programuotojo parašytas programos tekstas, naudojant žmogui suvokiamą programavimo kalbą;
 - **objektinis kodas** – tik kompiuteriui suprantamas, vykdomasis programos variantas.
- Kai kurios programos platinamos neslepiant išeities tekstų. Tos programos vadinamos “Atviro kodo programomis”

Nuo ko viskas prasidėjo?

- 1983 m. Richard M. Stallman suformuluoja keturis laisvų programų principus:
 - laisvė naudoti programą bet koku tikslu;
 - laisvė nagrinėti ir adaptuoti programą;
 - laisvė kopijuoti ir platinti programą;
 - laisvė tobulinti ir išleisti patobulintą programą.

Atviras programos išeities tekstas yra būtina programų laisvių užtikrinimo sąlyga.

“GNU's Not Unix”

Kodėl atviro kodo programos nemokamos

- Atsakymas – programų kūrimo modelis:
 - laisvai imk viską, kas yra sukurta;
 - naudok, jei tinka, nemokamai;
 - jei patobulintai – leisk naudotis kitiems.
- Programas tobulina visi, net vartotojai teikdami pasiūlymus ar pranešdami apie klaidas.
- Tai ne tik naujas technologinis žingsnis, tai kultūrinė revoliucija intelektinės produkcijos kūrimo rinkoje.

Kodėl AK programos vis dar mažai naudojamos?

- AK plačiai paplitusios tarp specialistų:
 - 66% web serverių veikia AK programų bazėje,
www.lrs.lt; www.ivpk.lt; www.lrvk.lt; www.kam.lt; www.lrp.lt ir t.t.
- Vartotojai mažai žino apie AK programas – AK programos **neturi rinkodaros biudžeto!**
- Dar daug naudojama nelegalių komercinių programų.
- Vartotojai inertiški, **nepasitiki** tuo, ko nežino.
- Padėčiai išjudinti reikalingas išorinis įsikišimas.

Kokia nauda valstybei iš AK programų?

- Biudžeto išlaidos informacinėms technologijoms nuolat auga, todėl atviro kodo programos naudingos dėl:
 - mažesnių kainų (programų licencijos nemokamos);
 - konkurencijos skatinimo ir tvirtesnės derybinės pozicijos su dominuojančių programų tiekėjais;
 - produktų skaidrumo ir patikimumo;
 - galimybės tobulinti sistemas, neprisirišant prie vienos kompanijos ir nepažeidžiant sutarčių;
 - mažiau pinigų išleidžiama licencijų importui, daugiau lieka nacionalinei ekonomikai.

Europos Sąjunga

- Europos Sąjunga parengė migravimo gaires - IDA Atviro kodo migravimo gairės:
 - padėti viešosioms administracijoms spręsti, ar pereiti prie atviro kodo programų, ir koku būdu pereiti, išaiškinant tai techniniais terminais,
 - gairės paremtos praktine patirtimi.
- Vokietijos Atviro kodo migravimo gairės:
 - Vokietijos parengtos migravimo gairės, skirtos viešajam sektoriui

Kokios programos naudojamos biuro darbams kasdien?

* biuro programų paketas **OpenOffice**:

- teksto procesorius,
- elektroninės lentelės,
- grafikos redaktorius,
- prezentacijų rengimas,
- web redaktorius ir kt.

* interneto programų rinkinys **Mozilla**:

- pašto klientas,
- naršyklė,
- kalendorius,
- HTML redaktorius.

Biuro programų paketas OpenOffice

- lokalizuota ir išversta į lietuvių kalbą
- paskutinioji versija daugeliu atveju suderinta su MS Office dokumentais
- daugiau galimybių nei MS Office
- šaltiniai programų atnaujinimui: MII, IVPK, OpenOffice, AKL tinklapiai
- nemokama
- teikiama konsultacija telefonu
- organizuojami mokymai

Interneto programų rinkinys

Mozilla

- lokalizuota ir išversta į lietuvių kalbą
- **nepraleidžia virusų!**
- šaltiniai programų atnaujinimui: MII, IVPK, OpenOffice, AKL tinklapiai
- nemokama
- teikiama konsultacija telefonu

Kokios programos naudojamos biuro darbams kasdien?

* rašybos tikrinimo programa **Ispell**:

- suderintas su OpenOffice ir Mozilla programomis,
- 106 tūkst. žodžių.

* atviro kodo žodynų programa **OpenDict**:

- suderinta su daugeliu laisvai platinamų žodynų formatais,
- naudoja LED įskiepius: lietuvių-anglų, anglų-lietuvių, lietuvių-vokiečių, vokiečių-lietuvių.

Operacinė sistema

Linux

- Grafinės aplinkos vartotojui:
 - KDE ir Gnome
- Apsauga nuo virusų
- Apsauga nuo vartotojų:
 - sistema paremta teisių priskyrimu vartotojams
- Nuotolinis administravimas

Lietuvoje išleistos knygos

- OpenOffice + atmintinė
- Pažintis su Linux + Linux distribucija (CD)
- Linux sistemos administravimas
- Linux grafinė aplinka KDE3 + atmintinė
- MySQL 4 vadovas
- PHP 4 vadovas
- vadovėliai moksleiviams
- rengiamas „Linux žodynėlis“

Lietuvoje išleistos knygos

Atvirojo kodo standartinio biuro programinės įrangos rinkinys - pilnai lokalizuotų programų rinkinys (CD ir knygelės):

- Mozilla 1.4 ir Calendar,
- OpenOffice 1.0.3)

AKL

- AKL – visuomeninė ne pelno organizacija „Atviras kodas Lietuvai“.
- Įsteigta 2001 m. rugpjūčio mėnesį.
- Užregistruota TM 2003 m. balandžio mėnesį.
- Šiandien vienija apie 50 narių ir 12 organizacijų.
- Kviečiame bendradarbiauti

www.akl.lt

AKL MISIJA

Skatinti atviro kodo
programų **naudojimą**
Lietuvoje

AKL VIZIJA

- Vartotojo pasitikėjimas atviro kodo programomis bei aptarnavimo infrastruktūra leidžia jam pereiti nuo komercinių prie atvirojo kodo, laisvos licencijos programų.
- Atsiraa daug verslo organizacijų, kurios galės pasiūlyti profesionalias paslaugas ir sprendimus atviro kodo programų segmente.
- Atviro kodo programos užims ženklia rinkos dalį.

Kas nuveikta?

- Veikia www.akl.lt svetainė,
- Kas savaitę 500 naudotojų gauna AKL naujienas,
- Išleistas „Laisvų programų CD II“,
- Išleistas atviras žodynas „OpenDict“,
- Rengiama InstallFest (Diegimo šventė),
- IVPK užsakymu įgyvendintas žvalgomasis projektas,
- Lokalizuota ir išversta virš 30 programų,
- Lietuvių kalbos rašybos tikrinimo programa,
- Paskaitos, seminarai, mokymai, projektai,...

AČIŪ